ปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

Factors Affecting Community Cooperation in Local Development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

Received: 18 April 2024
Revised: 25 June 2024
Accepted: 27 June 2024

นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์
Nalaumon Anusonphat
อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Lecturer from the Faculty of Humanities and Social Science Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
*Corresponding Author Email: analaumon@aru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา 2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม หาค่าความสอดคล้องแบบสอบถามได้เท่ากับ .91 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครั้งนี้เท่ากับ .90 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลที่มาจากการคำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 100 คน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ตัวแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficients) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา พบว่า อยู่ในระดับมาก 2) สภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาความร่วมมือชุมชนในเขตเทศบาลนคร พบว่า ความร่วมมือชุมชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชน, ความร่วมมือชุมชน

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the conditions of community cooperation and local development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality 2. to compare the conditions of community cooperation and local development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality and 3. to study factors affecting community cooperation. in local development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality It is quantitative research. The sample group was obtained through purposive sampling of 100 people, including citizens living in the municipality. The tool used in the research was a questionnaire. The questionnaire consistency was found to be equal to .91. The reliability of this questionnaire was equal to .90. Statistics used in hypothesis testing included t-tests, analysis of variance. One-way ANOVA and Pearson Product Moment Correlation Coefficients. The research results found that 1) Conditions of community cooperation and local development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality. It was found to be at a high level. 2) Conditions of community cooperation and local

development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality, classified by gender, age, educational background, and work experience. It was found that there were no significant differences in opinions at the .05 level. and 3) factors affecting community cooperation in local development in the Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality area. Community cooperation in the Nakhon Si Ayutthaya Municipality area. It was found that community cooperation has a relationship with local development in the Nakhon Si Ayutthaya Municipality area. Ayutthaya with a statistical significance level of 0.05

Keywords: Factors Affecting Community Cooperation, Community Cooperation

บทนำ

บริบทและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการปรับตัวของนานาประเทศทั่วโลก และประเทศไทยก็ได้รับอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นเช่นกัน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่ล้ำหน้าอย่างก้าวกระโดด ทำให้ประเทศถูกผลักให้เร่งพัฒนาและสร้างความเจริญเพื่อไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) โดยเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อส่งเสริมบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และตอบสนองความต้องการประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งแนวคิดของการพัฒนาประเทศไทย 4.0 เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value–Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยใช้พลัง “ประชารัฐ” ซึ่งมีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน นอกจากนี้แล้ว ระบอบการเมืองการปกครอง “ประชาธิปไตย ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy)” ยังได้ให้ความสำคัญกับประชาชนในการเข้ามีส่วนร่วมทั้งทางการเมือง และการบริหารราชการ ซึ่งส่งผลให้เกิดกระแสการตื่นตัวของประชาชนในเรื่องสิทธิมนุษยชน มีการเรียกร้องสิทธิในการรับรู้ และสิทธิการมีส่วนร่วม โดยประชาชนเรียกร้องความเป็นธรรมในสังคมมากขึ้น มีการรวมตัวเป็นกลุ่มประชาสังคม และเริ่มเรียกร้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและบริหารงานภาครัฐที่โปร่งใสเป็นธรรม รวมทั้งการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ส่งผลให้ภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง โดยต้องเปิดระบบราชการเข้าสู่กระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participative Democracy) ที่ยอมรับและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2566)

การพัฒนาท้องถิ่นในอดีตที่ผ่านมายังพบปัญหาความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชน การขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ และหลักเกณฑ์กฎระเบียบ การสื่อสารที่ขาดกลไกในการติดต่อประสานงานกัน ความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นมิตรซึ่งกันและกันที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันรวมถึงเกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกในการดำเนินงาน ความเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ของส่วนรวม (นงนภัทร ปรากฏวงศ์, 2566) โครงสร้างกฎหมาย ยังไม่เอื้อ ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเพียงพอ ปัญหาการใช้สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเกิดขึ้นได้น้อยมาก 2) บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติ ท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น มีการกำหนดจำนวนผู้เข้าชื่อในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ค่อนข้างมาก ทั้งยังกำหนดให้ราษฎรผู้เข้าชื่อต้องมีข้อกำหนดที่ชัดเจนว่า มีความประสงค์จะออก ข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องใด 3) บทบัญญัติแห่งกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลไก วิธีการดำเนินงาน และกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน การเปิดเผยข้อมูล การรับฟัง ความคิดเห็น การจัดให้มีการออกเสียงลงประชามติ และการรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ จึงเป็นสาเหตสำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหา

ในทางปฏิบัติ ประการที่สอง กลไกการขับเคลื่อนการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีประสิทธิภาพ โดยมีประเด็นสำคัญ คือ 1) กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า ร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมายังไม่มีรูปแบบองค์ประกอบและกลไกวิธีการดำเนินงานที่เป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง เป็นเพียงกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของฝ่ายจัดกระบวนการเท่านั้นซึ่งทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นโดยประชาชนได้ 2) ไม่ได้กำหนดให้มีตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นที่มีความ ครอบคลุมทุกบทบาทการกำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ไม่ทราบว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นแล้ว หรือไม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด บุคลากรท้องถิ่นไม่มีมาตรฐานกลางในการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วม ทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามความต้องการของประชาชนที่จะพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วน ท้องถิ่นของประชาชนในประเทศไทยยังมีความไม่ชัดเจน (ปิยะนุช เงินคล้าย, วงพักตร์ ภู่พันธ์ศรี และวีณา พึงวิวัฒน์นิกุล, 2563) ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น คือ ประชาชนบางกลุ่มไม่ค่อยมีบทบาทในเวทีชุมชนหรือความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนขาดการมีทักษะความรู้ความสามารถเฉพาะด้านต่าง ๆ ประชาชนได้รับการสื่อสารที่ไม่ทั่วถึงในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน จึงทำให้ประชาชนไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และประชาชนไม่ได้เข้าถึงบทบาทของตนเองในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง (มะรอมือลี สิกะ, 2566)

การแก้ไขปัญหาผลกระทบต่าง ๆ และแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญ ต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาท้องถิ่น สร้างความร่วมมือของผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์กรชุมชน ดำเนินการตามศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อหนุนเสริมการ พัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานประสานเชื่อมโยงการพัฒนา เพื่อบูรณาการสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล กระทรวงมหาดไทยมีแนวทางให้เกิดการบูรณาการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน พัฒนาชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนการจัดตั้งกลไกในการประสานความร่วมมือ และพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมในการดำเนินงานร่วมกัน กล่าวคือ เกิดแนวทางสำคัญในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ทั้งระดับตำบลและ ระดับอำเภอ และกลไกการเชื่อมประสานหน่วยงานทางนโยบายในระดับส่วนกลาง เพื่อผลักดันให้เกิดการบูรณา การขับเคลื่อนความร่วมมือเสริมสร้างความเข้มแข็ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน โดยจะมีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลไกการเชื่อมโยงงานระดับอำเภอซึ่งประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนสภาองค์กรชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสภาเด็กและ เยาวชน ผู้แทนกองทุนต่าง ๆ ในแต่ละระดับหรือภาคเอกชนต่าง ๆ ในพื้นที่ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ความเข้มแข็งของชุมชน รวมถึงนโยบายหรือภารกิจต่าง ๆ ที่สอดคล้อง ตลอดจนให้มีการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานต่าง ๆ ในพื้นที่ , หนุนเสริมให้มีพื้นที่กลางในการติดตามงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การดำเนินกิจกรรมโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน การมีส่วนร่วมในการจัดการการเลือกตั้งของสภาองค์กรชุมชน เป็นต้น (กระทรวงมหาดไทย, 2566) มีส่วนร่วมในชุมชนต้องมีการสอดส่องดูแลให้มีการดำเนินการตามกลยุทธ์นี้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของ หน่วยภาคีพันธมิตรโดยทุกองค์กรที่เป็นหุ้นส่วนจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์นี้และจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมประเภทต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสที่ดีที่สุดที่จะเป็นไปได้แก่พลเมือง ประชาชน และชุมชนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจต่างๆ โดยแผนการดำเนินงานตามกลยุทธ์นี้มีรายละเอียดทั้งด้านกำหนดเวลา ขั้นความสำเร็จต่าง ๆ กิจกรรมต่าง ๆ และตัวชี้วัดความสำเร็จ ทั้งนี้จะต้องมีการควบคุมดูแลและทบทวนการดำเนินงานตามแผนเป็นประจำทุกปี (จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ, 2566) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนมี

หลักการสำคัญ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน (กุสุมา เขียวเพกา, 2566)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ หรือภาคเอกชนในการวางแผนนโยบายส่งเสริมการสร้างความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

การบททวนวรรณกรรม

ความร่วมมือชุมชนเป็นการที่คนในชุมชนร่วมกันคิดร่วมกันปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบช่วยเหลือกัน และกันไม่ว่าจะเป็นของบุคคลหรือของชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินงาน ดำเนินกิจกรรม เกิดการพัฒนา อนุรักษ์ และเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน จึงส่งผลให้การดำเนินงาน หรือ ดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้หรือโครงการที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการที่ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตดัสินใจเข้ามาร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนของตน และร่วมกันกระทำในสิ่งที่ลงความเห็นร่วมกันตามความต้องการของชุมชน และสิ่งที่ช่วยกันทำต้องเป็นสิ่งที่ จำเป็นต่อชุมชนเพื่อเปิดโอกาสให้คนในชุมชมเป็นผู้ตัดสิน และกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองไดอย่างแท้จริง และเพื่อเป็นการเสริมสร้างพลังให้แก่คนในชุมชนหรือกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่ตั้งขึ้นในชุมชน (Egkapong, 2017) ความร่วมมือชุมชนประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน (สุทัศชญา จำนงค์, 2567) จากความร่วมมือชุมชนดังกล่าวส่งผลให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านการประชุมกลุ่ม 2) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการคิดพัฒนา 5) ด้านการดำเนินงาน และ 6) ด้านการสื่อสาร (ศุภาวดี กรมทอง, 2557)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีทั้งสิ้น 52,952 คน เป็นชาย 25,564 คน หญิง 27,388 คน จำนวนครัวเรือน 19,908 หลัง (เทศบาลพระนครศรีอยุธยา, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ที่มีความยินดีในการให้ความร่วมมือในการวิจัย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) จำนวน 100 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยลักษณะของคำถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่มีการออกแบบในลักษณะ Nominal scale และ Ordinal scale ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพความร่วมมือชุมชนในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา 4 ด้านประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ลักษณะข้อ

คำถามเป็นแบบ Rating Scale ชนิด 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา 6 ด้านประกอบด้วย ด้านการประชุมกลุ่ม ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการคิดตัดสินใจด้านการดำเนินงาน และด้านการสื่อสารลักษณะข้อคำถามเป็นแบบ Rating Scale ชนิด 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยดัดแปลงจากทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) นำหนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Consistency : IOC) เสนอผู้เชี่ยวชาญ และนัดวัน เวลา และสถานที่ในการประเมินแบบสอบถาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน 3) ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Consistency : IOC) ของแบบสอบถาม 4) ผลที่ได้จาการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Consistency: IOC) ของแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล อนึ่ง จากการหาค่า IOC ข้อใดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 0.5 จะถูกตัดออก หรือนำข้อคำถามนั้นไปปรับปรุงใหม่ ก่อนที่จะนำกลับมาใช้อีกครั้ง (สุวิมล ติรกานันท์, 2546, น.139) โดยได้ค่า IOC ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้เท่ากับ .91 5) ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 6) นำแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 ชุด จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ในข้อที่มีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Co-efficient Alpha - α) ของครอนบราค (Cronbach) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครั้งนี้เท่ากับ .90 และ 7) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามที่มีคุณภาพนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 100 ชุด โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการอธิบาย และนำข้อมูลเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทุกหัวข้อ และทุกรายการ 2) ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 100 ชุด แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม และ 3) นำแบบสอบถามมาทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ สภาพความร่วมมือ สภาพการพัฒนาท้องถิ่น เปรียบเทียบสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาโดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานจำแนกตามเพศด้วยค่าที (t-test) ทดสอบสมมติฐานจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานด้วยค่าเอฟ (F - test) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1-2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความร่วมมือชุมชนในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมและรายด้าน (N=100)

สภาพความร่วมมือชุมชนในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.25	0.58	มาก
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.27	0.62	มาก
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.29	0.71	มาก
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน	4.32	0.42	มาก
รวม		**4.29**	**0.45**	**มาก**

ตารางที่ 1 พบว่า ระดับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาฯเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.29, S.D.= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ($\bar{x}$= 4.32, S.D.= 0.42) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{x}$= 4.29, S.D.= 0.71) และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ($\bar{x}$= 4.27, S.D.= 0.62) และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{x}$= 4.25, S.D.= 0.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมและรายด้าน (N=100)

สภาพการพัฒนาท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการประชุมกลุ่ม	4.19	0.59	มาก
2. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	4.28	0.59	มาก
3. ด้านการตัดสินใจ	4.19	0.54	มาก
4. ด้านการคิดพัฒนา	4.33	0.48	มาก
5. ด้านการดำเนินงาน	4.25	0.52	มาก
6. ด้านการสื่อสาร	4.26	0.58	มาก
รวม	**4.25**	**0.32**	**มาก**

ตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.25, S.D.= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคิดพัฒนา ($\bar{x}$= 4.33, S.D.= 0.48) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}$= 4.28, S.D.= 0.59) ด้านการสื่อสาร ($\bar{x}$= 4.26, S.D.= 0.58) ด้านการดำเนินงาน ($\bar{x}$= 4.25, S.D.= 0.52) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{x}$= 4.19, S.D.= 0.54) และด้านการประชุมกลุ่ม ($\bar{x}$= 4.19, S.D.= 0.59) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 3-6 ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามเพศ *(N=100)*

เพศ		จำนวน (คน)	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ชาย		104	4.32	.36	2.152	.938
หญิง		96	4.21	.34		

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ *(N=100)*

อายุ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	.288	3	.096	.752	.523
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	25.051	196	.128		
รวม	**25.340**	**199**			

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามวุฒิการศึกษา *(N=100)*

วุฒิการศึกษา	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ความแปรปรวนระหว่ากลุ่ม	.273	3	.091	.712	.546
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	25.066	196	.128		
รวม	**25.340**	**199**			

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 6 เปรียบเทียบความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน *(N=100)*

ประสบการณ์การทำงาน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ความแปรปรวนระหว่ากลุ่ม	.161	2	.081	.631	.533
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	25.178	197	.128		
รวม	**25.340**	**199**			

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือชุมชนกับการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา (N=100)

ตัวแปร	ความร่วมมือชุมชน		การพัฒนาท้องถิ่น	
	r	sig	r	sig
ความร่วมมือชุมชนความร่วมมือชุมชน	1.000	0.000	0.938*	0.000
การพัฒนาท้องถิ่น	0.649*	0.000	1.000	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาความร่วมมือชุมชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = .938)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพความร่วมมือชุมชน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.29, S.D.= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ($\bar{x}$= 4.32, S.D.= 0.42) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{x}$= 4.29, S.D.= 0.71) และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ($\bar{x}$= 4.27, S.D.= 0.62) และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{x}$= 4.25, S.D.= 0.58) ตามลำดับ อีกทั้ง การพัฒนาท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.25, S.D.= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคิดพัฒนา ($\bar{x}$= 4.33, S.D.= 0.48) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}$= 4.28, S.D.= 0.59) ด้านการสื่อสาร ($\bar{x}$= 4.26, S.D.= 0.58) ด้านการดำเนินงาน ($\bar{x}$= 4.25, S.D.= 0.52) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{x}$= 4.19, S.D.= 0.54) และด้านการประชุมกลุ่ม ($\bar{x}$= 4.19, S.D.= 0.59) ตามลำดับ

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประกอบด้วย 2.1) จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.3) จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2.4) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาความร่วมมือชุมชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = .938)

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับทิพวรรณ ประโคทะสังข์ (2566) ศึกษาปัจจัยทางสังคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยทางสังคมส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย แนวทางในการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่น และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนต้นแบบ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2. การเปรียบเทียบสภาพความร่วมมือชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีความคิเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับมะรอมือลี สิกะ (2566) ศึกษาบทบาทของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเทศบาลตำบลท่าสาป พบว่า ประชาชนในเทศบาลตำบลท่าสาป มีความคิดเห็นโดยรวมมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

3. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ความร่วมมือชุมชนในเขตเทศบาลนคร พบว่า ความร่วมมือชุมชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นหากความร่วมมือชุมชนความร่วมมือชุมชนอยู่ในระดับมาก การพัฒนาท้องถิ่นก็จะอยู่ในระดับมาก จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และพระถนัด วฑฺโน (2560) ศึกษาภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน พบว่า ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในระดับสูงในการจูงใจสมาชิก ความผูกพันต่อองค์การ ความเคารพนับถือความไว้วางใจ ความชื่น ชมในตัวผู้นำ การอุทิศตนในการทำงาน ความจงรักภักดี และการปฏิบัติงานของสมาชิก ผู้นำชุมชนจึงต้องมีการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หลักการพัฒนาได้นำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ได้โดยต้องยึดหลักความมีศักดิ์ศรีและศักยภาพของประชาชน ยึดหลักการพึ่งตนเองของประชาชนและยึดมั่นเป็นหลักการสำคัญว่าต้องสนับสนุนให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงาน พัฒนาชุมชนท้องถิ่น และดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิด ตัดสินใจ วางแผน ปฏิบัติตามแผน และติดตามประเมินผลในกิจกรรม หรือโครงการใด ๆ ที่จะทำในชุมชนท้องถิ่น เพื่อ ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการคำเบินงาน อันเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกใบเรื่องความเป็นเจ้าของ โครงการ หรือกิจกรรม ยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงานพัฒนาชุมชน จะต้องเริ่มด้วยการพูดคุย ประชุม ปรึกษา หารือร่วมกับ คิดร่วมกัน ตัดสินใจและทำร่วมกัน รวมถึงรับผิดชอบร่วมกันกายใด้ความช่ายเหลือซึ่งกันและ กันตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย กระแสในปัจจุบันได้มุ่งให้ความสนใจกับกาะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง (Transtormational Lcaderbip) และกาาะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ (Charismatic Leadership) ซึ่งเนาคิดเหล่านี้ได้ พยายามอธิบายว่า ผู้นำประสบความสำเร็จในระดับสูงในการจูงใจสมาชิก

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาปัจจัยความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา หากชุมชนในท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา มีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในการประเมินมากก็จะทำให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับการพัฒนา ด้านการประชุมกลุ่ม ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการคิดพัฒนา ด้านการดำเนินงาน และด้านการสื่อสารมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาฯเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นภาครัฐจึงควรมีการวางแผนกำหนดนโยบายให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือบริหารจัดการภาครัฐ

1.2 การพัฒนาท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นในการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐควรเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมประชุมกลุ่ม การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการกำหนดนโยบายในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2 ควรศึกษารูปแบบความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

2.3 ควรศึกษาปัจจัยความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.4 ควรศึกษาปัจจัยความร่วมมือชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้ตัวแปรอื่น ๆ

2.5 ควรศึกษาปัจจัยความร่วมมือชุมชนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2566). *รายงานผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการทำงานของสภาองค์กรชุมชนในการเชื่อมโยงกับหน่วยงาน ภาคีพัฒนา เรื่อง บูรณาการขับเคลื่อนความร่วมมือในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนร่วมกับหน่วยงานในกระทรวงมหาดไทย*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กุสุมา เขียวเพกา. (2566). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และพระถนัด วฑฒโน. (2560). ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน. *วารสารสันติศึกษาปริทัศน์ มจร, 6*(ฉบับพิเศษ), 10-15.

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ. (2566). *การมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์.

ทิพวรรณ ประโคทะสังข์. (2566). ปัจจัยทางสังคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร. 6*(4),26.

นงนภัทร ปรากฏวงศ์. (2566). *ความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจรเข้อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.

ปิยะนุช เงินคล้าย, วงพักตร์ ภู่พันธ์ศรี และวีณา พึงวิวัฒน์นิกุล. (2563). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น. *วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 23*(1), 11.

มะรอมือลี สิกะ. (2566). *บทบาทของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเทศบาลตำบลท่าสาป.* สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สุทัศชญา จำนงค์. (2567). การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข,10*(1),3.

ศุภาวดี กรมทอง. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สถาบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.

สุวิมล ติรกานันท์. (2546). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2566). *การบริหารงานภาครัฐแบบมีส่วนร่วม.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ..

Egkapong, S. (2017). *Issues of Laws on Protection of Intangible Cultural Heritage*. Bangkok: Doctor of Laws.

William W. Reeder. (1994). *Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm. Families in New York State*. *New York:* Cornell University.